

Kupajte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupajte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOL. XXVII.—LETO XXVII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (CETRTEK), AUGUST 3, 1944

STEVILKA (NUMBER) 179

Amerikanci bliskovito drvijo preko Bretonije

PRELOM STIKOV MED TURČIJO IN NEMČIJO

Če korak turške vlade pomeni vojno, odvisi od Berlina

LONDON, 2. avgusta. — Turčija je danes pretrgala diplomatske in trgovske stike z nacistično Nemčijo, s čemur je bila zlomljena politična oblast Nemčije nad Evropo. Ena izmed posledic utegne biti, da bodo nacistični sateliti na Balkanu podvzeli nov poizkus, da se izmuznejo iz nemške pesti, predno pride do nacističnega poloma, v katerem slučaju bi bila Nemčija prisiljena na splošen umik svojih sil iz Grčije in Egejskih otokov.

Na prošnjo Anglije

Turški zunanji minister Su-kru Saracoglu je naznanil dolgo pričakovani prelom na seji turškega parlamenta v Ankari in izjavil, da je korak, ki je stopil takoj v polnomoč, bil podvzet na prošnjo Velike Britanije, ki je bila v tem podpirana tudi od strani Zhd. držav.

Da-li prelom odnošajev pomeni vojno, odvisi od Nemčije, ki lahko turški korak vzame na znanje in ne stori ničesar, ali pa ga smatra istovetnim vojni napačevdi in prične s sovražnostmi.

Jasno je, da Turčija upa, da Nemčija ne bo reagirala na dotedajni prelom diplomatskih odnošajev ne bo potegnjena v vojno.

Nemška pretnja

Nemška reakcija na korak turške vlade je sledila hitro. Poročilo, ki ga je objavila nemška uradna časnikarska agencija pravi, da je Turčija začela postopanje, čigar posledice ni težko predvideti, ako bo šla po tej poti naprej.

„Vojna z Nemčijo bo sledila neizogibno,“ pravi nemško uradno poročilo.

Anglija obljubila pomoč

Turški zunanji minister je izjavil, da je Anglija obljubila ekonomsko pomoč in vojaško opremo, s čemur bo Turčijo pomagano v poteškočah, ki bodo nastale kot rezultat njene odločitve.

Turški prelom z Nemčijo se smatra za diplomatski poraz prvega reda za Hitlerja, čigar poslanec v Turčiji, stari lisjak Franz von Papen, je do zadnjega napenjal vse sile, da bi odvrnil prelom.

POROKA

V soboto, dne 5. avgusta se bosta poročila Miss Vida Jakomin, hčerka Mr. in Mrs. Frank Jakomin, 20900 N. Vine St., in Mr. John P. Forgac. Poroka se bo vršila v cerkvi sv. Kristine ob 9. uri zjutraj, zvečer pa bo svatba v Slovenskem društvenem domu na Reher Ave. Prijatelji so vabljeni, da se poroke in slavnosti udeležijo. — Naše čestitke!

Rusi stoje na pragu "svete nemške zemlje"

Rdeča vojska bo vsak čas prestopila staro mejo Vzhodne Prusije; jekleni ruski obroč stiska Varšavo

LONDON, četrtek, 3. avgusta. — Tretja ruska armada je danes prihrumela pred prag stare vzhodno-pruske meje, kakor je obstajala pred letom 1939 in topovi ruske artilerije so že bruhali ogeh na "sveto nemško zemljo." Dejanska invazija Vzhodne Prusije, zibelke nemškega junkerstva, je vprašanje ur ali minut.

Druge ruske armade na tisoč milij dolgi fronti so vsepo-vosod drobile Nemce in jih podile proti rajhu.

Sekanje zajetih Nemcev v Baltiku se je začelo

Medtem ko dve ruski armadi stiskata železni obroč okrog Varšave, katere padec je neizogiben, se je višje na severu začel proces sekanja nemških armad, broječih od dva do tristo tisoč mož, ki so se z ruskim prodrjem, na obalo Baltičkega morja znašle v pasti.

Istčasno so Rusi podvzeli ofenzivo v južni Poljski, ki drvi proti Krakovu.

Ofenziva proti Krakovu

Nemci so včeraj sami priznali, da so Rusi že na več točkah prekorčili reko Vislo.

Medtem ko Moskva ne ome-nja prekorčenja Visle na južni fronti, pa je iz komunikacij, ki jih je objavila komanda Rde-če vojske, razvidno, da se nahajajo samo 16 milij od reke na 50 milij dolgi fronti 80 milij vzhodno od Krakova.

Rdeča vojska 8 milij od stare pruske meje

Rusi, ki nikdar ne pretirava-

Churchill o položaju: vojna se bliža koncu; leteti roboti ubili 4735 oseb

LONDON, 2. avgusta. — Ministrski predsednik Churchill je danes v govoru pred parlamentom izjavil, da bo zmaga nad Nemčijo morda preje izvojevana kot se je moglo še pred kratkim upati, obenem pa je odkril, da so nemški leteti roboti do danes ubili v Londonu in južni Angliji 4.735 oseb in povzročili, da se je iz angleške prestolnice izselilo okrog milijon oseb.

"Zaključna faza vojne"

Premijer je rekel, da je to zaključna faza vojne in izrazil je prepričanje, da čim bo Nemčija zbita na tla, ne bo vzelo dolgo, ko bo strta tudi Japonska.

Edini temni del njegovega ekspezeja je bila slika položaja, ki ga je povzročilo bombardiranje Anglije z letječimi robo-

5340 robotov padlo na London in Anglijo

Churchill je odkril, da je do sedaj padlo na London in južno Anglijo 5.340 nacističnih letetih robotov, in opozoril je, da ni izključeno, da bodo nacisti povečali intenzivnost te vrste bombardiranja, in da utegnejo nacisti pred padcem poslati na

jo svojih uspehov, poročajo, da so včeraj zavzeli kraj Dyvizhe, osem milij vzhodno od Schirwindta, malega mesta, ki se nahaja na stari vzhodno-pruski meji.

Vesti iz Moskve danes zjutraj javljajo, da Rusi pritiskajo dalje proti zapadu na široki fronti in da se je začelo topovsko obstreljevanje pristno pruske oziroma "svete nemške zemlje."

Ista poročila pravijo, da Nemci bežijo s tako naglico, da nimajo niti časa, da bi pogнали v zrak mostove in druge komunikacije.

Nemci nudijo le sporadičen odpor

Eddy Gilmore, reporter "Associated Pressa" v Moskvi, poroča, da medtem ko se Nemci tu in tam še vedno ljuto borijo, pa ni opaziti nobenih znamenj, da se pripravljajo za večji masni odpor kje vzhodno od nemške meje, akoravno ni izključeno, da se bodo skušali postaviti v bran na kaki liniji v notranjosti Vzhodne Prusije.

Največje vzhodno - prusko mesto Koenigsberg se nahaja manj kot 86 milij od fronte.

Anglijo še bolj smrtonosna orožja.

Toda dostavil je, da ne glede na to, kaj Nemci poskusijo, to ne bo niti najmanjšega učinka na potek vojne. Edina posledica bo ta, je rekel premijer, da bo nacisti, ko pride čas za to, zadela tem hujša kazen.

14.000 oseb ranjenih

Churchill je med drugim odkril, da je bilo od letetih robotov okrog 14.000 oseb ranjenih, 17.000 hiš je bilo popolnoma porušeni, 800.000 poslopj pa poškodovanih.

Z ozirom na notranji položaj v Nemčiji, je premijer izjavil, da se tam odigrava "velikanski dogodek", o katerih ni dvoma, da stresajo Nemčijo do temeljev.

"Najvišje osebnosti v rajhu se morijo med seboj ali pa se poskušajo," je rekel Churchill, "medtem ko zavezniške armade, poseče osvetlo, pritiskajo na obsojence od vseh strani z rastočo silo."

Kratke vesti

SPOR V PHILADELPHIJI V ROOSEVELTOVIH ROKAH

WASHINGTON, 2. avgusta. — Položaj v stavki delavcev u-lične železnice v Philadelphiji je bil danes izročen v roke pred-sednika Roosevelta, ki bo naj-brže odredil, da vlada prevzame obrat železnice, dokler se spor ne izravna. Vlada je med tem preskrbela posebne buse za de-lavce v ladjedelnih in dodate-n gasolin za delavce v vojnih industrijah.

REKORDNO DAROVANJE KRVI — TRI GALONE

NEW YORK, 2. avgusta. — Ben B. Hofstadter je daroval več krvi Rdečemu križu kot kdo drugi v Zed. državah. Danes je daroval svoj 24. pint, kar pome-ni, da njegov krvni dar znaša tri galone.

ANGLEŠKI KRALJ SE JE VRNIL IZ ITALIJE

LONDON, 2. avgusta. — An-gleški kralj George VI., se je nocoj vrnil iz obiska v Italiji, kjer je bil na turi fronte. Nje-govo letalo je pristalo "nekje v Angliji."

STAVKA NA ULICNI ŽELEZNICI V MONTREALU

MONTREAL, Kanada, 3. av-gusta. — Danes zgodaj zjutraj so tu zastavkali delavci pri u-lični železnici in ustavili ves promet v največjem kanadskem mestu, čigar prebivalstvo šteje 1.250.000.

NACIJI PRIZNAVAJO, DA JE BIL ROMMEL RANJEN

LONDON, 2. avgusta. — Ber-linski radio je danes priznal, da je bil feldmaršal Rommel te-kom vožnje v Franciji "v nesre-či", v kateri so se pretresli nje-govi možgani, toda poročilo pravi, da je njegovo stanje za-dovoljivo in da njegovo življe-nje ni v nevarnosti.

GEN. MCNAIR JE BIL UBIT OD AMERISKE BOMBE

WASHINGTON, 2. avgusta. — Tu je bilo danes uradno po-ročano, da je bil gen. Lesley McNair v Franciji 25. junija u-bit od neke ameriške bombe kot rezultat pomote, ko je ameriška zračna sila čistila teren za na-skok na nemške postojanke.

4.500 LETAL NAD NEMČIJO IN FRANCIJO

LONDON, 3. avgusta. — Vče-raj je bilo nad Nemčijo in Francijo nad 4.500 ameriških in britskih letal, ki so bombar-dirala nacistične vojaške in in-dustrijske tarče.

PLEMENSKI IZGREDI PRETIJO PHILADELPHIJI

PHILADELPHIJA, 2. avgu-sta. — V zvezi s stavko pri u-lični železnici so danes oborože-ne tolpe, broječe 500 oseb, ho-dile po delu nista, kjer bivajo zamorci, in razbile nad 500 o-ken. Ranjenih je bilo osem be-lih oseb. Policija je aretirala 300 oseb.

New York, N. Y. — Družina Valentin Kobilea, živeča v Ridgewoodu, L. I., je od vojne-ga departamenta prejela vest, da je bil njih sin Valentin ubit 29. junija v akciji v Franciji. Služil je pri padalnih četah in

Nemci so baje začeli umikati čete iz Finske

STOCKHOLM, 2. avgusta. — Tu je bilo nocoj poročano, da je Nemčija začela umikati svoje čete iz Finske in Estonije. Isto-časno se poroča, da je maršal baron Carl Gustav Mannerheim, novi predsednik Finske, prejel zagotovilo iz Moskve, da je Sov-jetska unija pripravljena na pogajanja za premirje, ki bo Finski jamčilo njeno neodvis-nost.

Politična kriza na Finskem

Resna politična kriza, ki je nastala na Finskem vsled veli-kih ruskih zmag na vzhodni fronti, je včeraj povzročila re-signacijo finskega predsednika Rysto Rytija, ki je bil znan kot strupen nasprotnik Rusije, na-kar je njegovo mesto zavezal 77-letni maršal Mannerheim.

Vtis obstoji, da je bil s tem napravljen prvi korak za priče-tek novih pogajanj z Rusijo. Velika večina finskega parla-menta je že mesec dni iskala izhoda iz položaja, ki je nastal, ko je predsednik Risto Rytij iz-ročil Finsko popolni dominaciji Nemčije.

Nemci pristali na umik?

Neko poročilo iz Stockholma pravi, da je bila sprememba pri-finski vladi izvršena potem, ko je bil dosežen sporazum med Nemčijo in Finsko, s katerim je Nemčija pristala na separaten mir Finske z Rusijo in da so nacisti obenem obljubili, da u-maknejo svoje čete vsaj iz juž-ne Finske.

Kakor se sedaj poroča, da so Nemci poklicali domov infente-rijsko divizijo, ki je bila posla-na na karelijsko fronto prete-klega junija, da se Finsko ob-drži v vojni proti Rusiji.

VROČINSKI VAL

Vremenski prerok pravi, da ni nobenega izgleda, da bi vro-čina, ki vlada v Clevelandu zad-nje dni, ponehala. Mestna vlada torej opozarja prebivalce, da štedijo z vodo in da je ne rabi-jo za škropljenje, razen ako je nujna potreba.

DELEGATI PODRUZNICE ŠT. 39 SANS

Na prihodnji konvenciji SA-NS, ki se bo vršila v Clevelan-du dne 2. in 3. septembra, bo-do zastopali podružnico št. 39 sledeči delegati: Leopold Ku-shlan, John Pollock, Frank Če-sen, Krist Stokel in Antoinette Simič, Progresivne Slovenke pa bo zastopala Cecilia Subel.

PEVSKE VAJE "SLOVANA"

Pevcem zbora "Slovan" se s-poroča, da se bodo pevske va-je odslej vršile vsako soboto, ob 7:30 uri zvečer pod vod-stvom pevovodje Frank Wau-ter. Prihodnja vaja se vrši v so-boto, 5. avgusta in članstvo, ter-oni, ki imajo posluh za petje, so vabljeni, da se udeležijo.

Je bil med prvimi, ki so se ob invaziji Francije spustili na tla. Svojem staršem je potem pisal, da je prišel srečno skozi prve boje, nekaj dni potem pa je pa-del. Star je bil 23 let. Bil je mirnega značaja, priden in star-šem je veliko pomagal.

ANGLEŽI SO UDARILI SKOZI CENTRALNO FRONTO; NEMCI VSEPOVSOD NA POLNEM UMIKU

VRH. GL. STAN ZAVEZNIŠKE EKSPEDICIJSKE SILE, četrtek, 3. avgusta. — Ameriške sile so danes z bli-skovito naglico udarile preko Bretonskega polotoka in grozijo odsekati vso Bretonijo od francoskega zaledja. Oklopne kolone pod poveljstvom gen. Omarja Bradley so drvele proti mestu Rennes, ki se nahaja na pol poti do St. Nazaira, pristaniškega mesta na južni bretonski obali, medtem ko je druga ameriška kolona prodirala proti Brestu, drugi veliki luki na zapadnem koncu Bretonije.

Nemške linije na vsej ame-riški fronti se rušijo in Nemci se vsepovsod nahajajo na umi-ku, ki ponekod dobiva značaj paničnega bega.

Angleški uspeh na centralni fronti

Britske čete pod poveljstvom gen. Dempseyja so udarile skozi drobne se nemške črte na centralni fronti v Normandiji in prodrle sedem milij proti vzhodu. Snoči so bili Angleži že 17 milij vzhodno od starega normandskega glavnega mesta Vire.

Neko poročilo z britskega el-stana je snoči udar na centralni fronti označilo kot začetek "velikega nemškega umika".

Britske čete so se borile na ulicah mesta Vire in so zavze-le mesto Estry. Obenem so An-gleži udarili tri milje daleč pod Villers - Bocage, kjer se naha-ja center sovražne obrambe, in eno poročilo pravi, da se Nemci na dotičnem sektorju nahajajo na polnem umiku.

Ameriška ofenziva 45 milij od Avranches

Medtem ko ena ameriška ko-

lona prodira proti Brestu, je druga kolona včeraj prodrla v neposredno bližino Renesa, ki se nahaja 45 milij južno od Avranches.

Kot izgleda, so se Amerikan-ci zavzeli, da vso Bretonijo od-sekajo in z zavzetjem Bresta in St. Nazaira ustvarijo za Nem-ce enak položaj kot so ga do-živeli nacisti v Normandiji, ko so ameriške sile presekale pol-otok in Nemce v Cherbourgu in zapadni Normandiji odsekale od zaledja.

Pripravlja se "nov Cherbourg"

Medtem ko je Bretonski pol-otok 100 milij širok in 150 milij dolg in približno dvanaestkrat tako obsežen kot Normandija, pa se ameriška operacija za nje-govo podjarmljenje razvija s ta-ko naglico, da "nov Cherbourg" očitno ni daleč.

Opozarja se, da nemška o-bramba v Bretoniji ni bila ni-kdar tako močna kot v Nor-mandiji. Najmanj štiri divizije, ki so jih imeli nacisti tam, so bi-le potegnjene ven in vržene v akcijo v obrambi Normandije.

Vesti iz življenja ame-riških Slovencev

Buenos Aires, Argentina. — Za jetiko je po daljši boleznij dne 11. junija umrl v Sarandiju Herman Korpič, doma iz Če-pincev v Prekmurju. Star je bil 39 let. Zapušča ženo in dva si-ronova. Dne 6. junija pa je umrl Jožef Komel, doma iz Kromber-ka pri Gorici. Bil je samski.

Dne 8. junija je po daljši bo-lezni umrl Victor Benedejič, star 48 let, doma iz Tolmina in po poklicu klepar. V starem kraju zapušča sina in hčer iz prvega zakona, v Argentini pa ženo (Argentinko) in dva otro-ka.

V Rosariju je umrla tudi Ma-rija Anželi, poročena Maurič, stara 48 let in doma iz Medane.

V policijskem navalu na "ko-muniste" je bilo aretiranih tu-di več Slovencev. Policija areti-ra vsakega, pri komur najde kako komunistično tiskovino; ne pomaga noben izgovor.

Gallup, New Mexico. — Dru-štvo št. 120 SNPJ je zadnji me-sec izgubilo dva člana na ev-ropskem bojišču. Kot naznanja vojni department staršem, je bil 24. junija ubit v akciji Pvt. Charles Matkovich. Enako ža-lostno poročilo je prejel Matt L. Plese, predsednik društva, da je bil njegov pogrešani sin, štabni saržent Joe J. Plese ubit 1. julija v Italiji. Poročilo ome-

Novi grobovi

FRANK JUH

Po dolgo-trajni bolezni je u-mrl v Warrensville sanatoriju Frank Juh, star 67 let, stanujo-joč na 3533 E. 82 St. Doma je bil iz fare sv. Križa, vas Lože pri Litiji na Dolenjskem, odko-der je prišel v Ameriko pred 42. leti. Tukaj zapušča bratranca Franka Juh, in sestrice Alice Keglovič, Frances Gliha in An-no Keglovič. Pogreb se bo vršil v soboto ob 8:30 uri zjutraj iz pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia v cerkev sv. Lovren-ca in nato na Calvary pokopa-lišče.

Bodi pokojniku ohranjen blag spomin, preostalih pa naše so-žalje!

NOVOROJENČEK UMRL

Družini George in Angela Bu-rich, 6607 Edna Ave., je umrl sinček novorojenček. Materino deklisko ime je bilo Mikuš, oče se pa nahaja pri vojakih. Po-greb se vrši danes ob 1. uri po-poldne iz Zakrajškovega po-grebnega zavoda. — Naše so-žalje!

nja, da je bil odlikovan s srebr-no zvezdo za svojo hrabrost v akciji. Ko je njegova četa izgu-bila v akciji vse oficirje, ji je on stopil na čelo in jo reorga-niziral. Pod njegovim vodstvom je odbila vse napade in obdrža-la pozicijo skozi sedem dni.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
For 1 Year (Za celo leto) \$6.50
For 6 Months (Za pol leta) 3.50
For 3 Months (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
For 1 Year (Za celo leto) \$7.50
For 6 Months (Za pol leta) 4.00
For 3 Months (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
For 1 Year (Za celo leto) \$8.00
For 6 Months (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

VSESLOVANSTVO IN SLOVANOFILSTVO

I.

Jean Lugol je napisal v "La Bourse Egyptienne" 10. maja uvodnik pod naslovom "Slovanstvo in Evropa."

Pisec ugotavlja, da se kažeta v današnji uradni sovjetski politiki dve težnji ogromnega pomena za bodočo Evropo. Ti dve težnji naj bi bili: bratstvo slovanskih narodov in solidarnost pravoslavja. Obe svoji trditvi pisec utemeljuje z vseslovanskimi kongresi v Moskvi in pravi: "Pri prvem kongresu je sovjetski pisatelj Aleksij Tolstoj ostro zavrnil misel vseslovanstva, ki jo je označil kot reakcionarstvo, zagovarjal pa je čim tesnejše sodelovanje na temeljih enakopravnosti med vsemi bratskimi slovanskimi narodi. Leto pozneje v maju 1942 je bil drugi vseslovanski kongres, ki mu je predsedoval general Bundoarin in ki je zasedal pod krilato, solidarnosti slovanskih narodov proti tevtonskemu osvajaču. Govorniki so naglašali tisočletne slovanske borbe proti Germanom in so svoje govore zaključili s pozivom vsem slovanskim narodom, naj se uprejo germanskemu zavojevalcu. V februarju t. l. je bil v Moskvi sestanek slovanskih bojnikov, pri katerem so govorili sovjetski, poljski, češkoslovaški in jugoslovanski zastopniki.

G. Lugol omenja, da so vsi ti sestanki imeli zgolj poluradni značaj, kljub prisotnosti, sovjetskih vojaških dostojanstvenikov. "Do danes," pravi g. Lugol, "sovjetska vlada ni zavzela stališča glede zelo delikatnega vprašanja slovanskega bratstva, ki v mnogem zanima Veliko Britanijo in vso Evropo."

V nadaljnjem pravi g. Lugol, da je pred kratkim nastala med moskovsko "Pravdo" in turškimi tiskom polemika o panslavizmu. Turški časnikar g. Paččin je v listu "Tan" o priliki prijateljskega povabila Beneš-Molotov vprašal "zakaj zedinjenje Nemcev predstavlja pan-germanizem in zakaj bi zedinjenje slovanskih narodov ne pomenilo panslavizma?" Moskvska "Pravda" je odločno odgovorila s člankom, ki ga je napisal g. Demitov in v katerem je povedal, "da se zedinjenje nemških roparjev ne more primerjati z zedinjenjem poštenih Slovanov, ki so bili žrtve barbarskih zavojevalcev. Vsa tisočletna evropska zgodovina, tako piše Demitov, ni drugega kot krvava obramba slovanskih narodov proti nemškim zavojevalcem. Prva svetovna vojna je prišla z meščansko vojno balkanskih narodov, ki so jo provocirali Nemci. Sedanja vojna je prišla z nemško aneksijo Češkoslovaške. Zakaj, naj bi torej sedaj nadaljevali z razedinjenjem, da bi v bodočnosti ohranili na vzhodu Evrope legla imperialističnih intrig?"

Demitov nadaljuje v moskovskem glasilu in povdarja, da so "simpatije slovanskih narodov od ruskega naroda neomejene in da je to prijateljstvo stoletja povezano s slovansko kulturo ter se sedaj ponovno oplaja v globočinah osvobodilne vojske."

"Iz tega jasno sledi," zaključuje g. Jean Lugol, "da bo slovanstvo v bodoči Evropi mogočen politični faktor. Slovanska zveza ali neka bodoča federacija bi v mnogem odgovarjala panamerikanizmu, panarabizmu itd. V vsakem slučaju je treba razumeti, da bodo pri pacifikaciji evropske celine imeli veliko besedo Slovani, ki jih je 170 milijonov in ki se bodo naslanjali na sovjetsko žarišče."

"Modrost," zaključuje svoj uvodnik g. Jean Lugol, "narekuje, da drugi evropski narodi poglobijo svoje prijateljske zveze z bodočim slovanskim blokom s pomočjo Velike Britanije, ki je razumela najnovejšo evolucijo sedanjosti."

Zelo zanimiv članek g. Lugola smo v izveleku priobčili kot dokaz, da se z futurističnim slovanstvom resno in tudi stvarno ukvarja svetovni tisk. Podobne članke smo zasledili tudi v zaveznikiških in nevtralnih listih.

V zelo razširjenem švicarskem tedniku "Die Weltwoche" obravnava neznani pisec vprašanje slovanstva v

povojni dobi. Članek je temeljit in vsekakor zanimiv za vse Slovane, ker z zelo vpoštevano avtoriteto lista razlaga ta problem mednarodni svetovni javnosti. Članek pravi med drugim tudi tole:

Beseda "panslavizem" ima svoj specifični pomen v vseh evropskih jezikih, samo Rusi je ne poznajo. To beseda je znašla diplomacija 19. stoletja. Seveda se je porodila v pok. Avstriji, od tam je bila gostoljubno sprejeta v Nemčiji, ki jo je utihotapila v Francijo in na Anglesko. Danes je "panslavizem" nekaj mednarodni esepanto evropskih kabinetov. Vsaka izmed teh dežel je to besedo tolmačila na svoj način. Na Dunaju so z njo označevali prekucniška nagnjenja predvojnih ruskih vplivov na Slovane habsburgovske monarhije. V Berlinu so v tem pojmu slutili nepremagljivo zapreko germanskemu vdoru na vzhod. V Londonu je bil "panslavizem" znamenje angleško-ruskega rivalstva na Bližnjem vzhodu, za Francoze pa je to bil evropski izraz za "vzhodno vprašanje."

Misel slovanske vzajemnosti je našla svoje prve izvore v literaturi. Takozvani "slovanski kongresi" 19. stoletja, so poleg jezikovnih, zemljepisnih in folklorističnih ciljev, imeli vsekakor tudi politično ozadje: osvobodjenje Slovanov izpod avstro-ogrske oblasti. Samo zelo dalekovidni duhovi so slutili, da nosi ta akademična propaganda v sebi klice elementarnih sil, ki bodo nekega dne pomedle s tujim gospodarstvom.

V prvih časih narodnega prebujenja so nosilci slovanske misli iskali dokazov in opore v prebujajoči se narodni zavesti, da bi na tej osnovi zgradili narodno samobitnost. Z mislijo političnega združenja in stremljenja po skupnih civilizatoričnih vezah, se niso bavili.

V tem času je vključ mračnemu carističnemu reakcionarstvu v takratni Rusiji prvič vzkliklo slovanofilstvo, ki je v nasprotju s praznim izrazom "panslavizem," privrelo tudi na politično areno. Ta stremljenja pa so bila daleč od tega, da bi tokove slovanske vzajemnosti pojačala, pač pa so jim postavila nasproti navpične zapreke. Izhodišče ruske slovanofske šole, ki je vzbrstela nekako v sredi 19. stoletja, so tvorile ideje Rousseau-a o izpridenju zahodne civilizacije. Rusko slovanofilstvo ni bilo drugega kakor reakcija proti francoskemu kozmopolizmu. V trenutku, ko so Čehi, Hrvatje in Slovenci gledali v slovanstvu prvo etapo za svojo narodno osamosvojitve, je iskala takratna Rusija sredstva, da postavi zapreke proti vdoru zahodne miselnosti. Rusko slovanofilstvo je evropskim narodom, ki so se borili za svojo duhovno samobitnost, očitalo, da so podlegli racionalizaciji in individualizmu. Slovanskim narodom so nudili rusko etiko bratstva in neko sanjavo mistiko.

Kadar koli je padla beseda "slovanofilstvo" v Rusiji, so ta pojem na zahodu zmeraj razumeli kot "panslavizem," čeravno sta ta dva pojma popolnoma različna. Gola folklor in zgodovinski mitos se ne zadostujeta za politično skupnost interesov in tudi ne ustvarjata skupne kulturne fronte.

V eni točki pa so se slovanofske sanjarije ujemale s prizadevanji carističnega ruskega imperializma: Balkan. Samo pravoslavni balkanski narodi so bili deležni carske ljubezni. Za petrograjsko gospodo so bili Poljaki "izdajalci," Čehi "prekucnihi" v korist zahodnih demokracij, Slovaki, Slovenci in Hrvatje pa "plačenci" klerikalizma. Od 50 milijonov Slovanov so carski mogočniki samo eno desetino smatrali za svoje brate. To pač ni bilo panslovanstvo, ali je vendar zadostovalo, da je stalno vzemirjalo evropske kabinete.

Narodnostna stremljenja, ki so poglajala v drugi polovici 19. stoletja, so slovanske narode postavila končno na trda tla stvarnosti. Doba pesnikov in filologov je bila pokopana. Sedaj ni šlo več za to, da bi odkrili skupno dedščino, pač pa je bilo treba skovati lastno usodo. Vprašanje lastne državnosti se je vrnilo z vedno večjo močjo.

Nič pa ni bilo tako oddaljeno od ruskega carskega slavizma, kakor pa pojma "država" in "meje." Ruska slovanofska šola, ki je bila stalno v opoziciji, ni poznala konstruktivnega duha. Zato je razumljivo, da so spomini na skupno preteklost zbledeli ob močni svetlobi slovanskih narodnostnih teženj, ki so vzhajale na obzorju. Namesto ruske mistike je stopila ideja teritorialnih prevratov, zgrajena na demokratičnih temeljih.

DOMOBRAVSKA PODIVJANOST

Iz zanesljivih virov v starem mer nam nudi izpoved tovarišice Angele Kumšetove iz Vrblje, ki je domobranskim rabljam ušla z morišča. Poleg nje so od tam v isti noči 27. januarja odpeljali še sedem oseb. Bili so: Martin Furlan, najtrdnjši kmet v vasi, ki je bil zaradi svoje pšenosti in močnega priljubljen, njegova sestra Pavla, Kocjanova Mica in Lojzka, Franca Štrum-

beljnova, mati osmih otrok, oče pa jim je umrl v internaciji. Ivana Lesica in Tekavčeva Mica, mati šestletnega otroka.

Domobranci jim niso mogli očitati drugega, kot da so so-rodniki, partizanov. Dobro zastražene so z vso naglico gnali proti šoli na Barju.

Med potjo so jih pretepali in jih zmerjali s kurbami. Pri barjanski šoli se jim je pridružil Skalar, ki je z užtkom izjavljal: "Sama znana imena!" Iz Mokarjeve trgovine so pripeljali še tri ženske iz Tomišljaja. Ko je Skalar povezoval Martina Furlana in Jamovčevu Pavlo, jima je posmehljivo dejal: Sta mislila, da vaju bo zvezal duhovnik, pa vaju bom kar jaz."

Od tam so jih gnali dalje. Med potjo je skušal Furlan pobegniti, toda pri pobegu so ga pobili z mitraljezom. Ženske so med potjo pretepali, zmerjali in jim grozili s streljanjem. Skozi Rudnik, Lavrico in Skofljico so jih pripeljali v grad Lisičje. V grajski kapeli so jim razvezali roke in duhovnik jih je spovedal.

Ko pa so zaprosile za obhajilo, so jim ga surovo odklonili. "Kaj vam je to potrebno!" Ob eni čez polnoč so jih odgnali in postavili k zidu. Angela Kumšetova, ki je imela jasne slutnje, kaj z njimi nameravajo, jim je dejala:

"Danes vi streljate nas, ni pa daleč dan, ko bodo drugi vas!"

Pozarjev iz Strahomerja je skočil k njej, jo začel pretepati in vpiti: "Tih, prekleta k..." Angela se je s težavo osvobodila vezi, delala pa se, kakor da jih ima še zvezane. Postavili so jo vstric s tremi drugimi. Za njimi so stali štirje domobranci z mitraljezami.

Angela je v tisti strašni grozi pričakovala najhujšega zbrala vse svoje moči in v zadnjem trenutku skočila vstran. Nad žrtvami so zadržali mitraljezi mrtvaško pesem. Ko so zamrli križi nedolžnih žrtve, se je kotilila po bregu navzdol, v rami pa jo je žgalo, ne da bi vedela, da je tudi ona ranjena. Odvrkla je plašč, sezula čevlje, in bežala, bežal stran od Ljubljane ter se tako rešila. Za vse dvomljive o resničnosti domobranskega divjanja je postala Angela Kumšetova živa priča, ki bo kmalu v službi pravice in pravičnega maščevanja vseh nedolžnih in vseh prestanih krivic.

Nad žrtvami so zadržali mitraljezi mrtvaško pesem. Ko so zamrli križi nedolžnih žrtve, se je kotilila po bregu navzdol, v rami pa jo je žgalo, ne da bi vedela, da je tudi ona ranjena. Odvrkla je plašč, sezula čevlje, in bežala, bežal stran od Ljubljane ter se tako rešila. Za vse dvomljive o resničnosti domobranskega divjanja je postala Angela Kumšetova živa priča, ki bo kmalu v službi pravice in pravičnega maščevanja vseh nedolžnih in vseh prestanih krivic.

Dr. F. J. Kern:

PETDNEVNE POČITNICE

(Nadaljevanje in konec.)

Nastanil se je v Milwaukee. Bolezni se ni od tedaj iznebil. Zato sem se začudil napredku njegove fare, katero upravlja komaj štiri ali pet let. Spominjam se zanemarjenega župnišča in cerkve, ko sem pred leti obiskal prejšnjega župnika Luka Gladka, s katerim sva 1898 skupaj stanovala pri "Krempejnu" na Puntgartu v Kranju. Pred kratkim je bil prišel iz Steeltona, Pa.

Zdaj je cerkev prenovljena, novo župnišče ima centralno ohlajevalno napravo (cooling system), fara lastuje troje posestev, kjer namerava Rev. Schiffer postaviti po vojni dvorano in klubove prostore za razne izobraževalne namene. Na rokavi ima nad \$36,000 v gotovini.

O politiki nisva govorila. Nisem ga vprašal za njegovo mnenje o SANSu ali drugih naših ameriških političnih zadevah. Govorila sva splošno o narodu,

o njegovih dobrih in slabih straneh ter v pogovorih obnavljala stare študentske čase. Občudoval sem dobro pogojene oljnate slike iz Bohinja, Bleda in Triglava, ki vise v obednici. Ponižno mi je priznal, da so njegovo delo. Prav težko sem se poslovlil od tega skromnega, delavnega in pobožnega moža. Prav mogoče je, da bi me edino on morda zopet naredil v bolj vernega in pobožnega kristjana.

Pri prejšnjih posetih v Milwaukee sem navadno posetil starega znanca Rado F. Stauta, urednika "Jugoslovanskega Obozora". Zdaj ga nisem maral spraviti preveč v zadrego. Kaj ga je privedlo do tega, da je postal eden najhujših nasprotnikov SANSa in starokrajske Osvobodilne fronte, ne morem prav razložiti.

Pred več leti je bil v hudem sporu s čikaškimi in milwauškimi socialisti in ne vedno brez dobrih vzrokov, radi tega se mi zdi, da še zdaj vidi vse preveč rdeče, kar pride iz Chicago. Trmast je bil že svoje čase v Clevelandu, vendar bi clovek ne bil pričakoval, da bo Staut postal kdaj eden največjih konservativcev med konservativci. Škoda je, da milwauška naselbina izza odhoda Pol-deta Zakrajška v New Yorku ni imela nobenega večjega zrelega slovenskega voditelja, katerega bi se bilo morda posrečilo združiti tamkajšnji slovenski narod, ki je bil od nekdaj preveč razcepljen radi nekaterih posameznih starokrajsko (morda nekoliko nemškutarsko) vzgojenih štrebarjev.

Zal mi je, da prilike niso dovolile, da bi se sestel s Stautom in njegovo inteligentno ženo, saj sta nam pred dvema letoma tako lepo domače postregla v njunem novem domu na južni strani mesta. Upam, da se vidimo, ko se bodo pogleli ti hudi "politični" viharji.

III.

Ta članek bo morda zanimal stare Calumetčane in Belokranjce, zato se bom spustil bolj v podrobnosti in osebne spomine v zvezi z osebam, katere bom omenil.

Milwaukee mi je že od nekdaj priljubljeno mesto. Počutil sem v njem kar domačega. Shranjeno imam še zdaj licenco za prakticiranje zdravilstva, ki me je leta 1913 stala \$25. Prav malo je manjkalo, da se nisem preselil iz Clevelanda v Milwaukee. Sopoga Agnes (rojena Vertin, "Bofova") je doma iz Calumeta. Bilo ji je prvo leto silno dolgačas po domu. Hotel sem ji ugoditi in se preseliti bliže severnega Michigana. Namesto Clevelandčanov bi zdravil zdaj Milwaukeečane. Bil sem najmanj petnajstkrat tam.

(Nekdanji sourednik pri "Clevelandski Ameriki", Leopold (Leo) Zakrajšek se je preselil že leta 1908 v Milwaukee ter odprl gostilno in prevzel slovensko tiskarno. Njega sem obiskal, kadar me je pot zanesla v bližino Chicago. Pozneje sem želel tistini roko Rev. Schifferju.

Pa še eden je bil, pri katerem sem se rad ustavil: Marko Šterk, Poljanec iz Bele Krajine, nekdanji gostilničar na 5. cesti na Calumetu. Njegova žena je bila vdova po John Vertinu, ki je bil brat soprogine matere. Anna Vertin, izkušena umetnica kloubki (millinery) se je naselila v Milwaukee še pred oči-mom in njenimi napol brati in sestrami.

Marko Šterk je bil poznana osebnost na Calumetu. Pri njem je zborovalo dramatično in pevsko društvo Slovenija, ko sem prvič začel tja leta 1906 kot u-

"Veseli me, da sem se podala na vojno delo. Zgubila sem dva najst funtov na teži in moški zopet žvižgajo za meno!"

rednik tednika "Glasnik".

Tam smo igrali "marjanco" in nagajali kot nekdanji fantalini resnemu, obenem pa hudomušnemu "Poljancu" kučigazdi Sterku. Mož je umrl pred osmimi leti v starosti nad osemdeset let (visoka starost za slovenskega saloonkeeperja). Annie Vertin, Clara, Kate in Jack Sterk imajo prav moderno rezidenco na 72. cesti, kamor so naju z ženo povabili, da ostaneva čez noč.

Clara že dvajset let poučuje v javnih šolah v Milwaukee; Kate skrbi za hišo, "Annie" Vertin pa izdeluje moderne kloubke za visoke dame mesta Milwaukee.

Zadnja se še deloma zanima za slovenske dogodilje, je članica KSKJ in prebiva Glaslo. ter semtertja zaide med druge Belokranjce v društveni dvorani v slovenski cerkvi.

Ves ponedeljek sva prebela pri njih. Prereševali smo vso zgodovino mesta Calumeta, Houghtona in zgornjega michiganskega polotoka zlasti v času calumetske prosperitete.

Morda smo obrali kako družino, ki bere ta spis. Vsem je ostal lep spomin na Calumet, obenem je bil skupen zaključek, da ni nikogar volja vrnila se in stalno tam ostati.

Ker sem kot fant preživel na Calumetu kakih 16 mesecev, sem se med Calumetčani počutil pravi Calumetčan in me je razgovor med ženskami zanimal. Ker so se pa imele veliko pogovoriti, sem se vsedel v lopo in štiri ure čital knjigo "Lives", spisano od znanega holandskega ameriškega pisatelja Hendrick Van Loona. Zanimalo me je poglavje o Torjuemadi in o Loyolu.

Nekdanje stajkinje pri Glasniku, Ane Mihelcic, nisem imel prilike obiskati. Prav tako ne njene sestre Barbare, vdove pokojnega štukelca, lastnika mesnice v Jolietu in Milwaukee. Spomladi leta 1917 sem bil njen "chaperon", ko so ji calumetski fantje in dekleta priredili poslovljni večer v Wilmerjevi dvorani. Vprav, v soboto 1. julija se je v slovenski cerkvi poročila ena izmed njenih hčera.

Opomini glede racijoniranja

SLADKOR

Znamke št. 30, 31 in 32 so sedaj veljavne vsaka za pet funtov sladkorja, do preklica.

Znamka št. 40 je veljavna za pet funtov sladkorja za vkuravanje konzerv, in sicer do 28. februarja 1945.

MESO, MASCOBE

Rdeče znamke A 8 do Z 8 so veljavne do preklica.

PROCESIRANO SADIJE IN ZELENAJAVA

Modre znamke A 8 do Z 8 in A 5 so veljavne do preklica.

GASOLIN

V 17 državah na vzhodu je kupon A-12 veljaven do 8. avgusta. V drugih državah je veljavi kupon A-12, in sicer do 21. septembra.

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

"Morda na Angleškem. Morda ja roditeljica sta prišla odondod in kolikor mi je znano, je bil moj oče zadnji potomec jakostare rodbine. Danes ali jutripregledam svoj rodovnik, morda odkrijem kakega sorodnika. Toda ne pogrešam svoje, gospod Gare." Mark se je zadovoljno namuznil, ko je videl, kako mu Kaleb prikazuje, "Materinih sorodnikov mi bo menda težko iskati, ker ne vem njenege dekliskega imena. Duhovniki so mi ga zamolčali najbržzavoljo tega, ker so upali, da me bodo lahko odgovorili za duhovski stan, če me bodo ločili od sorodnikov."

Kaleb si je z levico lahko pogladil brke. Komaj se je premagoval, da se ni zasmejal sprico te preočitne zaupnosti. To bonekaj krasnega za Amalijo, zares, nekaj zelo krasnega. Od veselja se je skoraj pričel zvijati.

"Mala učiteljica tamkaj pri nas je kaj mična gospodična, kajne?" je omenil iznenada in se ozrl postrani na Marka.

Mark je prekrizal noge na kolnih in sklenil roke. Moral bi obrniti starcu pozornost na kaj drugega. "Da, prav lepa mladenska je," je pritrdil in pogledal preko polja. "Kdaj si zgradiš tisto šolo, gospod Gare?"

"Eh? No, da se spomnim... moralo je biti pred dobrimi dvajsetimi leti. Močna stara zgradba je. Za vedno bo. Bil sem še mlad, ko sem jo pomagal graditi, dečko — bil sem še mlad. Vsi moji otroci so se učili v njej... Morebiti bi bili morali ostati malo dlje v šoli, toda, Jordan, siromak sem in dam jim, kolikor si pač morem privoščiti. Ne zavidam jih in nudim jim vse, česar potrebujejo. Najrajši vidim, da so doma, veste. Ne zdi se mi dobro zanje, da bi se potikali po mestih in se nalezli prenapetih

A DOZEN WAR BONDS, PLEASE~

This girl in slacks invests her dough in the finest, truest cause we know

MINUTE FOR OWI

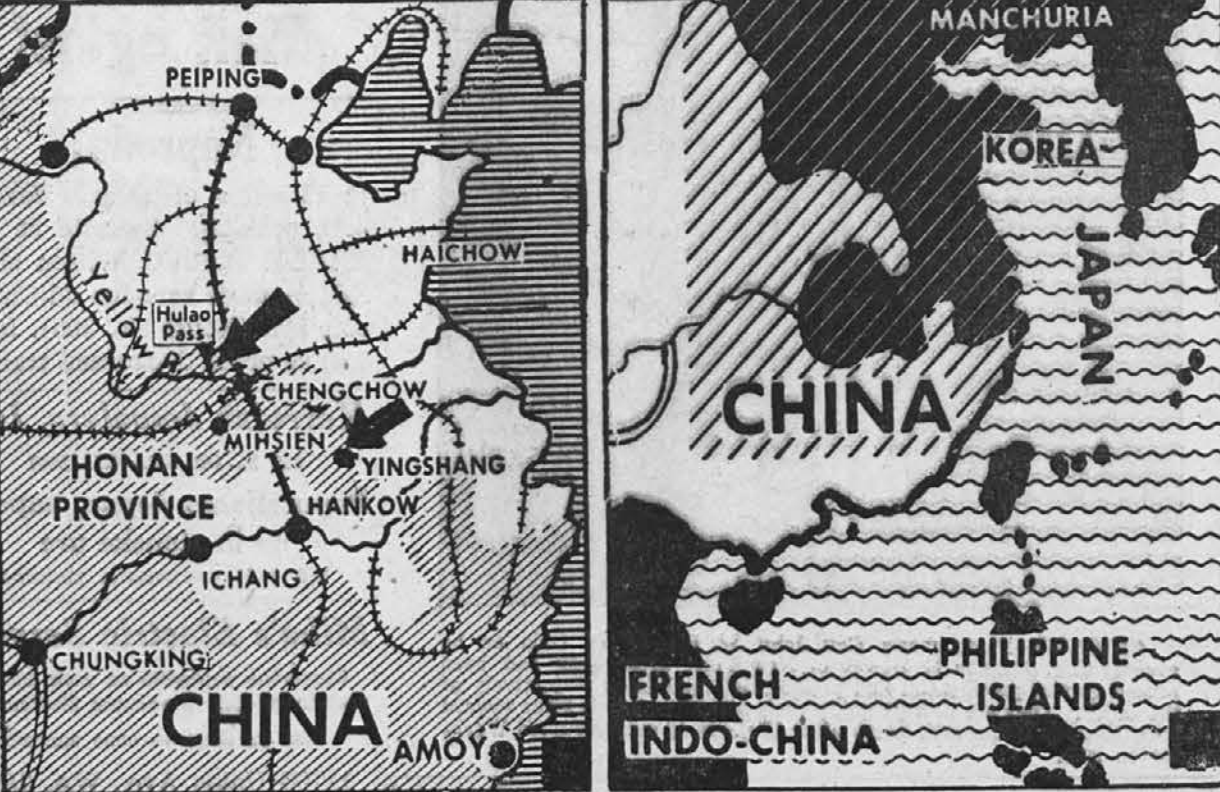
But the best we can wish this Brainless Beauty is a ten mile drop—and no parachute!

OFFICIAL STATION FOR THE SALE OF WAR BONDS AND STAMPS

V-727

Borba za prelaz med kitajskimi in japonskimi silami

Ljuta bitka med kitajskimi in japonskimi četami v Honanu, zapadno od strateškega železniškega centra Chengchowa, je sedaj v teku za posest Hulao prelaza, katerega z veliko brziho utrjuje sovražnik, da se obvaruje proti-napadov in ponovnega zavzetja.

izpod ušes kakor jahancem v cirkusu. Na visokem sedežu je sedel Anton Klovacz z ravnano ko trst in držal vajete. Prej so vodili konje več ur daleč njegovi otroci, toda tik pred domom jih je sklenil voditi Anton sam, češ, morda je zdaj zadnjikrat.

Kaleb je potegnil svojega konja na rob ceste, ko se je blizhal Klovaczov voz. "Halo, halo!" je vzkliknil, ko je zagledal Antonov obraz. "Zopet doma, kaj? Kako je s teboj, kako je s teboj, Anton?"

Anton se je sklonil naprej in se s sedeža čudno nasmehljaj Kaleb. "Prav dobro nam je vsem," je odvrnil. "A kako je s teboj, sosed?"

"Vse v izbornem redu, prav tako kakor ob tvojem odhodu," je odgovoril Kaleb. "Pravkar prihajam z vašega doma. Govoril sem z vašim najemnikom. Krasen dečko je, Anton. Bržkone ga pridržiš še nadalje pri hiši?"

"Da, če ostane. Pisal mi je, da morebiti ostane, dokler ne zamrzne. Zvedel sem, da bo pridelek dober, kaj? Toda pri vas vedno dobro pridelate, Gare. Imaš tudi izborna ženo, ki ti pomaga. Zahvaliti se ti moram za veliko prijaznost, ki jo je izkazala meni in otrokom. Pravkar smo bili pri vas, krasno nam je postregla, hvala lepa. Zelo

dobro ženo imaš, prijatelj." Kaleb so se oči skrčile. "Da, da, stopili ste spotoma k nam? Krasno, krasno. Otroci so dobili kak prigrizek in upam tu ti ti, Anton. Morda vam je dala kaj malega tudi za s seboj?"

"Dobri prigrizek nam je zadostoval. Več nismo mogli sprejeti," je dejal Anton. Nato je iztegnil roko, prijel za svoj zaprašeni klobuk z ravnimi kraji in v voščil Kaleb po ogrsko srečno pot.

Poslovivši se od njega, je premišljal Kaleb z zadovoljstvom o srečnem naključju njunega srečanja. To bo izborna prigodica za Amalijo. Izbral je pot proti severu, ki je držala okoli raztegnjene goščave in se stikala z zapadno cesto. Na ta način pride na svojo farmo z zapadne strani in bodo ljudje lahko mislili, da je obiskal Thorvaldsonove. V tem slučaju ne bi mogel srečati Antona Klovacza v pokritem vozu. Take prevarice so mu nekoliko menjale enoličnost življenja in mu bile vrhu tega silno koristne.

Počasi je vozil po zapadni poti, da bi dal Amaliji dovolj časa in bi ga lahko opazila vračajočega se s te strani. Žena je bila res, kakor se je nadejal, na vrtu in se je sklanjala nad

NOVICA

IMA LE TEDAJ

SPLOŠNO VREDNOST

KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

HENDERSON 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

kositi," je dostavil, ko sta stopila v hišo. "Jeli dobil Martin zatikala za tisti stari stroj?"

"Da, šel je v Yellow Post ponje," je odvrnila Amalija.

"Kje so dekleta in Karli?"

"Šli so po jagode."

"Torej si bila ves dan sama, kaj?"

(Nadaljevanje)

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znamk!

FAT FACTS

WE NEED ALL THE FATS AND OILS OUR FARMS AND RANCHES CAN SUPPLY AND ALL THAT WE CAN SALVAGE IN AMERICAN HOUSEHOLDS TO MAKE MORE THAN HALF MILLION ITEMS OF WAR EQUIPMENT.

WERE ALL REPORTING FOR IMPORTANT WAR DUTY!!

FATS AND OILS ARE VITAL INGREDIENTS IN THOUSANDS OF ITEMS FOR WAR & CIVILIAN USE. TURN IN YOUR USED KITCHEN FATS FOR CASH AND POINTS!!

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY CO.'S BASEMENT

Ženske mere

v "Commodore Boucle" in 100% volnenih ter z kožuhovino okrašenih zimskih suknjah

\$40

Federalni davek ni zahtevan

Mladostni kroji, ki napravijo žensko vitko! Luksuzni ovratniki iz Mink-dyed Squirrel, Kit Fox, Marmot ali Persian Lamb—na finem 100% volnenem blagu. Tesno prilagajoči ali "box" stili, v črni in modri barvi. Mere 35 do 45.

Vprašajte nas po primernem načinu odplačevanja.

The May Co.'s Basement

ČRNA ŽENA

Zgodovinska povest
Priredil Javoran

(Nadaljevanje)

"O, poznam ta prašek; pristave bodo letele v zrak, da bo veselje gledati."

"Po vseh vaseh vre; vse je zmenjeno, vse dogovorjeno. In prav je tako! Kako dolgo naj še prenašamo ta jarem. Breme, ki nam ga nalaga graščak, je postalo pretežko; krivice so tako velike, da vpijejo v nebo za maščevanje. — Pogumno v boj za pravico in gotovo bomo zmagali, saj nas je veliko! Kupljenik, Črešnjica, Gorjuše, Nova vas, Studor nam bodo poslali zdatno število krepkih mož. — Z Javornika še nisem dobil natančnega poročila."

"Tja bom pa jaz šel v kratkem. Sicer se mi pa zdi, da sem nedavno slišal, da so z veseljem pozdravili naš poziv. — Sicer pa, Štefan, kaj je z našo pritožbo pri škofu?"

"Ne vem. Dva meseca sta že minila, pa še nismo dobili odgovora. Nekateri pravijo, da so se najbrž pisma izgubila ali pa jih je kdo prestregel, da niso prišla v prave roke. — Vidiš Peter, ravno to je vzrok, da grem zopet na pot. Nesel bom namreč novo pritožbo v Brik-sen. Pri sebi imam pismo na škofa, ki mu ga bom izročil osebno in počakal odgovora. — Če se na ta način ne bomo mogli rešiti trdosrčnega Hartmana, potem pa udarimo; sodelila nam bo cela dežela. Imam namreč pri sebi še drugo pismo, ki bo romalo med kmete in jih navduševalo za boj."

"Kje imaš pisma, Štefan?"

Možek je molčal, namesto odgovora je sezul čevljev z desne noge in ga položil na mizo. Nato je segel v krošnjo, ki je počivala v kotu za mizo, in prinesel iz nje male klešče. S temi je spretno privzdignil notranjo čevljevo podlogo in na površje se je prikazalo nekaj zmečkanih in deloma umazanih listov.

"To je pa res listnica, ki bi je ne našel nihče", se je dobrovoljno smejal krčmar.

Možek se ni dosti zmenil za krčmarjeve besede. Globoko zamisljen je razprostil in pregledoval posamezna pisma in slednjič dal eno krčmarju in mu rekel:

"Pismo je zopet pisano v priliki; to pa za vsak slučaj, če bi prišlo v nepravne roke."

"Razumem", je odgovoril Peter; "vrši se ženitovanje. Zenin je kmet, nevesta pravičnost."

Nato je bral pismo napol glasno.

"Ljubi — ljubljani stric! — Strašno nam je hudo, ker se ženitovanje tako dolgo zavlakuje. Zenin je pripravljen in nestrpnost čaka; nevesta pa že ni pisala nekega tednov. Prosimo jo, naj stori vse, kar more, da čim prej dobi dovoljenje za možitev. Zenin je že napravljen v svatovsko oblačilo in starešina je povabil vse njegove brate na ženitovanje. Za krepko in zdravo godbo bomo mi poskrbeli, ravno tako za primerno petje. — To bo krasno ženitovanje, kakršnega še ni gledal blejski kot. — Dragi stric! Vaša suknja je že v delu; zagotavljam vas, da vam bo imenitno stala. Samo to vas prosim, da se sedaj nikar ne strašite nobenega truda, ampak skušajte urediti vso stvar kakor hitro mogoče; zakaj prišel je čas! — Takoj nam odpisite, da bomo vedeli, kakšnega mnenja je nevesta in kdaj pride. Pozdravite vse znanke! Novega tukaj ni nič. Z graščino se dobro razumemo. Gospoda namreč resnično skrbi za dobrobit svojih podložnikov. Vas iskreno pozdravljamo vaši zvesti nečaki. Janez, Tone, Andrej."

Krčmar se je nekoliko namuzal. Zraven podpisanih je pritisnil še svoje ime "Peter"; nato je rekel:

"Pismo je imenitno sestavljeno. Kdo ga je napravil?"

"Kdo drugi? — Sam sem ga sestavil", se je odrezal možek.

"Poglej še to pismo, katero bom nesel škofu!"

Krčmar je vzel v roke obširno pismo, naslovljeno na brik-senskega škofa, in ga bral z motrečim očesom.

Pismo je izražalo najprej globoko vdanost blejskih kmetov do prevzvišenega vladike; pokazalo je, da znajo ljubiti in spoštovati svojega vrhovnega gospodarja in da se znajo pokoriti tudi pravičnim zahtevam graščinskega gospoda. Toda kakor je začel počenjati neusmiljeni Hartman s svojimi podložniki, presega vse meje pravičnosti in človekoljubja. Krivica se je začela oblastno šopiriti, pravica pa tiči v kotičku. Vedno večji davki se nakladajo ubogemu trpinu; tlaka se množi z vsakim dnevom; dobro bi bilo, da bi kmet delal neprestano le za graščaka, a poleg tega more še prenašati cel dan bridke udarce valpetovega biča. — Ker se kmetje zavedajo, da je brik-senski škof dober gospod, ki se bo gotovo potegnil za svo-

CHICAGO—Photo shows Gov. John W. Bricker of Ohio as he greeted Gov. Thomas E. Dewey of New York after they had been named as vice presidential and presidential candidates respectively of the G.O.P. They are now planning their campaign which looks toward unseating the Democratic party after 12 years of uninterrupted Washington rule.

je podložnike, zato ga prosijo pomoči iz te stiske; naj jim pomaga odstraniti Hartmana in na Bled naj pošlje pravega gospodarja — dobrega gospodarja Andreja. To je vse drug mož, ki bo imel srce za svoje podani-ke, in ti mu bodo zato vdano in z veseljem služili. — Nadalje omenja pismo veliko nevarnost, ki preti Kranjski — turško povodenj. Dober gospodar bi jih ščitil pred Turki, sedanji graščak jih pa sam izžema; kako naj se potem branijo pred tu-jim sovražnikom, ko nimajo za-veznika niti v svojem gospodar-ju. —

Tako je obširno pismo obrazložilo vse neznosne razmere ubogih kmetov — trpinov in na koncu je še enkrat izrazilo popolno zaupanje v pomoč dobrotne-ega cerkvenega pastirja.

Krčmar je prebral pismo in po kratkem molku rekel:

"Nimam dosti upanja, da bi prošnja imela kaj uspeha."

"Meni se pa ne zdi tako neverjetno", je pristavil možek.

"Sicer pa najsi že bo kakor ho-če; to smo storili, da nam ne poreko, da smo samo nagajivi in da se samo puntamo ter gos-podo sovražimo iz dna duše. — Mi smo za pravico. Tudi med gos-podo so pravični možje, ka-kor je na primer gospod An-drej, in tudi brik-senski škofu ne moremo prav ničesar o-čitati, samo spoznati mora te krvose, ki celo njemu izpodko-pujejo veljavo in nas odirajo in zatirajo; zato moramo pa mi poskrbeti, da jih spozna."

"Ali meni, da se nam bo po-srečilo pregnati Hartmana?"

"Ugodno priliko imamo, ker je ravno spet s sosednjimi gra-ščaki zaradi meje posestva. U-pam, da ga na ta način izpodri-nemo; Andreju sporočimo svo-je želje, naj se vrne in sicer te-daj, ko je Hartman dalj časa z doma. Brik-senski kapitel bo vsled pisma in krivic rad pri-znal izpremembo, dasiravno si ga kar mirno ne upa odslovi-ti."

"Kdaj odpotuješ?" ga je vprašal čez nekaj časa krčmar.

"Nemara še danes — prav gotovo pa jutri", se je odzval možek.

"In ali imaš vse potrebne po-tne listine?"

"Kajpada. S tem sem vedno dosti preskrbljen. Zaradi ogle-duhov potujem vedno kot kroš-njar. Z osebnim in krošnjar-skim listom izhajam povsod. Krošnjarski potni list mi dovo-ljuje v vse avstrijske dežele. — Še nekaj bi se rad pomenil s te-boj, preden odpotujem, Peter, kako je s 'krvavo koso'?"

"Kolikor vem, jih je v to zve-zo že pristopilo zelo veliko."

"Čudno je, da se jo tako o-klepajo, dasi so pogoji zelo te-žavni."

"Da, glavni pogoj je: žrtvo-vati se popolnoma za teptane pravice brez ozira na svoje živ-ljenje. Zmagati ali pasti. O-bupni boj do zadnje kapljice krvi! ... Če kmet podleže, ne sme nihče priti živ iz boja. Po-leg tega se zaveže vsak član, iz-polniti vsakojake ukrepe vod-stva, pa najsi bo s tem združe-

na tudi nevarnost za življenje."

"Da bi saj ne postali preveč neprevidni? Število članov se mi vsekakor zdi že preveliko."

"Vsak mora priseči, da bo o vsem molčal ko grob, da bo o-stal zvest zvezi in da se popol-noma podvrže sodbi zveznega nadzorništva ... Izdajic 'krva-va kosa' ne pozna; in če bi tudi kdo hotel biti izdajalec, bi ne mogel biti dolgo. — Sploh pa vsak ve samo to, kar je prise-gel, načrti vodstva so mu ne-znani."

"Ali je vodnik zveze še ved-no oni stari Zemljan?"

"Glavno vodstvo ima prav-zaprav tisti samotar — saj ga poznaš, možička z okroglim o-brazom, — ki prebiva v ogljar-ski koči na Kupljenku; prvi njegov zaupnik je seveda Zem-ljan."

"Povsem mi pa ta igra ven-dar ne ugaja. Kranjska narava ni za to; toda v božjem imenu!"

"Nekaj ti moram še razodeti: zdi se mi, da včasih koga kar s silo tirajo v zvezo."

"To pa že ne more biti res. Prisega velja samo, če je popol-noma prostovoljna."

"To je res; a imajo posebna skrivna sredstva, s katerimi znajo vplivati na gotove osebe, zlasti na odslužene vojake, da jih pridobe zase."

"O tem pa jaz prav nič ne vem, Štefan."

(Dalje prihodnjic)

Mali oglasi

Louis Majer

Shoe Store
6410 St. Clair Ave.

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEnd. 3028

Vam zatekajo noge?

Z gumijasto elastičnimi noga-vicami si boste preprečili bole-čine nog, če vam ob koncu dne-va zatečejo noge. Splačalo se vam bo kupiti par teh nogavic na poskušnjo.

Mandel Drug
Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30
dopolndno do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

Trgovski prostor

in stanovanje s 5 sobami se od-da v najem z vso opremo. Kdor želi, naj se zglašuje na 1273½ E. 55 St., ali pa pokliče HE. 2177.

Mali oglasi

Naprodaj

je 18 akrov obsegajoča farma, brez poslopij. Zglasite se pri FRANK TURSIC, Wilson Mills Rd., ½ milje zahodno od Chilli-cote Rd. (Route No. 306). Isto-tam se proda dvokolesni trailer.

Kerruish Jewelers, Inc.

818 E. 152 St.—GL. 2007

Popravljamo žepne, zapest-ne in stenske ure
kot tudi vsakovrstno zlatino

Mike's Electric Service

Ekspertno popravilo na vseh izdelkih pralnih strojev in vacuum čistilcev.

Delo jamčeno — cene zmerne.

11706 Union Ave., WA. 1895

Hiša naprodaj

10 sob, dve garaži. Proda se tu-di 1939 Ford Deluxe, ki je v ze-lo dobrem stanju. Vpraša se na 15806 Corsica Ave.

HIŠE NAPRODAJ poceni

Moderna hiša na Corsica Ave. za 2 družini, 4 sobe spodaj, 4 zgoraj; 2 forneza, 2 garaže, 2 porča. Cena \$7500.

Hiša na E. 74 St., za 2 druži-ni, 6 in 5 sob.

Moderna hiša na 869 Rud-yard in Kipling Ave., 6 sob zgo-raj, 6 sob spodaj, 2 forneza, 2 garaži, 2 porča. Cena \$7,000.

Hiša na 158. cesti; 4 in 4 so-be. Cena \$6200.

Moderna hiša za eno družino, 5 sob in fornez. Nahaja se na Lockyear Ave. Cena \$5800.

Pojasnita dobite pri

GEORGE KASUNIC

7510 Lockyear Ave. HE. 8056

PLAČAM najvišjo ceno za

vaš RABLJEN AVTO

Ni treba vam čakati

P. R. Ward Co.

870 E. 152 St., MU. 7600

Prodajalec Chrysler in Plymouth avtov

Ed's Radio Service

5310 Clark Ave., AT. 3650

Ko pri nas popravimo vaš radio apa-rat, bo deloval kot če bi ga poslali v tovarno.

PRIHRANILI SI BOSTE DE-

NAR ČE KUPITE ZEM-

LJIŠČE SEDAJ

Dočim vsled vojnih restrikcij ne morete zgraditi take vrste hi-šo kot jo predvideva Richmond Hgts. "zoning" ordinanca, vas ničesar ne ovira, da ne bi že se-daj uredili vaše zemljišče, zasa-dili sadno drevje, itd.

PRIPRAVLJENI BOSTE

zgraditi hišo takoj ko bodo po vojni odstranjene restrikcije — vaše zemljišče se bo povečalo v vrednosti za najmanj 50%. Pri-merno posojilo za zgraditev vam bo omogočilo dom, ko bo zemlji-šče plačano. Parcele so od 1 do 3½ akra, spredaj 100 čevljev ali več na Highland in Richmond Road.

PRIDITE SE DANES

ali katero popoldne ali zvečer v urad na južno-vzhodnem voga-lu Richmond in Highland Rds. Cene od \$550 in več vsak akker. Nizki davki, ni razpredelitve davkov. Lahki pogoji. Cestni vo-dovod, tlakovane ceste in elek-trika vzpostavljena in plačana. Imamo še 6 drugih primernih prostorov, kjer si lahko izberete. Obiščite nas, če nameravate ku-piti zemljišče, farne ali pred-mestne hiše.

THE JOS. A. HUBER CO.

Realtor

1306 Center Rd. YE. 2388

Za popolno zadovoljstvo z

jekleno

GRAND plinsko PEČJO

obiščite

The Newburgh Furniture Co.

4000 E. 71 St., blizu Harvard

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

Za delavce

Za delavce

Pospešite dan zmage!

Izvrstna prilika za delo pri 100% izdelovanju kritičnih vojnih predmetov.

Potrebuje se moške

Set up delavce, tool-bit brusarje, metal stamping inšpektorje, punch press operatorje, pomočnike.

Geometric Stamping Co.

VOJNA TOVARNA

1111 E. 200 ST.

IV. 3800

ŽENSKE

za

SPLOŠNO TOVARNIŠKO DELO

v starosti od 21 do 45 let

Samo dnevni shift

49 ur tedensko

Visoka plača od ure poleg over-time, ter bonus za redno delo. Avtomatični mesečni povišek. Morate biti državljanka.

Zglasite se osebno pri

Bunell Machine &

Tool Co.

1601 E. 23 St.

med Payne in Superior Ave.

Dve kuharici

dobite dobro službo v boljši restavraciji. Stalno delo in visoka plača. Uniforme brezplačne in obedi. Delo šest dni v tednu. Zglasite se na

996 E. 105 ST.

med St. Clair in Superior Ave.

Službo dobi

POSTEN IN ZMOŽEN TOČAJ (bartender). Stalno delo in do-bra plača. Naslov se poizve v uradu tega lista.

MOŠKE IN ŽENSKE

se potrebuje za

splošna tovarniška

dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo drža-v

ljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

1256 W. 74 St.

National Carbon

Co., Inc.

Mali oglasi

7 SOB

zidana hiša za v najem. Velik hlev ali garaža in velik koko-šnjak; 2 akra zemlje, nekaj sad-nega drevja. Ako kdo hoče, se mu tudi proda. Nahaja se na Highland Rd. nad Metropolitan parkom, eno miljo južno od Euclid Ave. Več se poizve pri ANTON ANZLOVAR, 6202 St. Clair Ave., ali pa pri FRANK IVANČIČ, 15416 Saranac Rd., Collinwood.

Podprimo borbo Amerike za demo-kracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih enakov.

C

G B

DOM

clevelandskih

najboljših delovnih

RAZMER

nujno potrebuje

moške

IN

ženske

Plača od ure

med najvišjimi

TOVARNA Z

BODOČNOSTJO

Tri posredovalnice za delo

1368 West 3rd Street

severno od Superior,

blizu Square

880 East 72nd Street

severno od St. Clair Ave.

17000 St. Clair Ave.

glavna tovarna

odprto dnevno 8:30 zj. do 5. pop.

ob sobotah do 12. poldne.

Zaprto ob nedeljah

CLEVELAND

GRAPHITE

BRONZE CO.

Lathe operatorji in

vajenci

Inšpektorji

Plača od komada 52 ur tedensko

STROJNI OPERATORJI IN

VAJENCI

PREKLADALCI

TEŽAKI

Plača od ure in od komada